

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Szkoła Podstawowa w Kosakowie
Kosakowo, ul. Żeromskiego 11
Rok szkolny 2026/2027

***“Każde wielkie osiągnięcie
zaczyna się decyzją, by
spróbować.”***

PODSTAWA PRAWNA

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 73).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, w aktualnym brzmieniu, w szczególności art. 26a, art. 26b, art. 46b i art. 109.
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1457 ze zm.).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 967).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 kwietnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2018 r. poz. 691).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639).
- Rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1578).
- Rozporządzenie MEN z 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 ze zm.).

WSTĘP

Wybór zawodu stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat. Wiedza na temat siebie, zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy ma wpływ na wybór zawodu. Ponadto na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki jej temperament, charakter, zdolności, zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna. Na ich podstawie można określić preferencje zawodowe czyli skłonność jednostki do wykonywania konkretnego typu profesji.

WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami ma charakter działań planowych koordynowanych przez osobę odpowiedzialną co skutkuje realizacją wszystkich podjętych działań w sposób spójny.

WSDZ jest zgodny z aktualnymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa.

ZAŁOŻENIA

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń.
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych.
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej.
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy.
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych.
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej.
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika.
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie.
- Rozwijanie umiejętności uczenia się.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

PODSTAWOWE POJĘCIA

Działania związane z doradztwem zawodowym – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Orientacja zawodowa - ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I-VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych. Uczeń – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej) („*Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej*”, ORE, Warszawa 2017).

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy” (definicja A. Łukaszewicz, „Szkolny doradca zawodowy”, KOWEziU 2003).

§1. CELE OGÓLNE REALIZACJI ORIENTACJI ZAWODOWEJ I DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ W KOSAKOWIE:

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III jest zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznawanie własnych zasobów (uzdolnień i zainteresowań), zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji sprzyjających rozwijaniu zdolności, zainteresowań i pasji.

(„Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania WSDZ dla szkoły podstawowej”, ORE, Warszawa 2017).

Absolwent Szkoły Podstawowej w Kosakowie dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych, podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, zdolnościami.

- Przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji o dalszym kształceniu i aktywności zawodowej;
- Określenie predyspozycji i zainteresowań ucznia;
- Przygotowanie ucznia do samodzielności w różnych sytuacjach życiowych;
- Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości;
- Kształtowanie gotowości do wejścia na rynek pracy;
- Rozwijanie umiejętności uczenia się przez całe życie;
- Poszerzanie własnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- Wzrost świadomości u uczniów dotyczący odpowiedzialności za własną przyszłość zawodową.

§2. CELE SZCZEGÓŁOWE I TREŚCI PROGRAMU

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych – jednolitych z obszarami wszystkich programów, zestawu – które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego oraz cele szczegółowe doradztwa zawodowego w szkole podstawowej sformułowane zostały w czterech blokach tematycznych odpowiednich dla etapu edukacyjnego dzieci.

Działania podejmowane podczas realizacji treści programowych będą obejmowały następujące zadania:

- moje mocne i słabe strony
- zainteresowania i predyspozycje zawodowe
- umiejętność komunikacji
- radzenie sobie ze stresem
- zasoby (kompetencje, zdolność)
- wartości
- stan zdrowia
- predyspozycje i preferencje zawodowe
- klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka
- zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe
- charakterystyka rynku pracy
- kształtowanie postaw przedsiębiorczych
- kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy
- autoprezentacja
- drogi dojścia do zawodu
- znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się
- wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie
- możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej
- czynniki planowania kariery edukacyjno - zawodowej
- tworzenie Indywidualnych Planów Działania
- planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego
- podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III

1. Poznanie siebie (samopoznanie) m.in.: zainteresowania, zdolności i uzdolnienia, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; –prezentuje swoje zainteresowania w obecności innych osób;

- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzkich;
 - podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
 - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.
2. Rynek pracy i świat zawodów m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
 - podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
 - opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
 - omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
 - opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; –posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; –wskazuje treści, których lubi się uczyć;
 - wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
4. Planowanie kariery zawodowej m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu orientacji zawodowej dla klas IV-VI

1. Poznanie własnych zasobów m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
 - wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
 - podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
 - prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia w obecności innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
2. Świat zawodów i rynek pracy m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
 - opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
 - podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
 - posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
 - wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

§3. ADRESACI PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

Adresatami programu są uczniowie Szkoły Podstawowej w Kosakowie i ich rodzice oraz nauczyciele.

Program będzie realizowany sukcesywnie na kolejnych etapach edukacyjnych oraz innych formach kierowanych do rodziców i nauczycieli:

- w klasach I- III w formie orientacji zawodowej – wycieczki , konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów, warsztaty zawodoznawcze oraz lekcje z nauczycielami, realizacji działań organizacyjnych życia grupy i szkoły: dyżurni, samorząd klasy, łącznik z biblioteką, mały samorząd uczniowski,
- w klasach IV -VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i w ramach lekcji przedmiotowych, warsztatów zawodoznawczych, konkursów wewnętrznych i międzyszkolnych, lekcje z nauczycielami przedmiotowymi,

W klasach VII i VIII doradztwo zawodowe jest realizowane na obowiązkowych zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, na zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą, zajęciach prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, podczas warsztatów i konkursów oraz w ramach wizyt zawodoznawczych. Działania obejmują oba roczniki i są przypisywane do konkretnych oddziałów w rocznym programie realizacji doradztwa zawodowego.

§4. OSOBY REALIZUJĄCE PROGRAM DORADZTWA I ICH ZADANIA

Dyrektor szkoły – odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;

Doradca zawodowy - systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania z zakresu doradztwa zawodowego; analizuje prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego, prognozy rynku pracy oraz wyniki monitoringu karier absolwentów i wykorzystuje te dane w pracy z uczniami i rodzicami; prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego; opracowuje - we współpracy z wychowawcami, nauczycielami, psychologiem lub pedagogiem oraz lokalnymi lub

regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż - roczny program realizacji doradztwa zawodowego i koordynuje jego realizację; wspiera nauczycieli i specjalistów; koordynuje działalność informacyjno-doradczą szkoły; realizuje działania programu; wykorzystuje cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego, ogólnodostępne platformy edukacyjne, bazy zawodów i platformy komunikacji z uczniami i ich rodzicami, pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, tworzenie IPD

Pedagog, psycholog – realizacja scenariuszy zajęć , pomoc w samopoznaniu, prowadzenie doradztwa zawodowego w klasach I-VI SP, określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów; współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu preorientacji i orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów; włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty)

Wychowawcy – określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel bibliotekarz – gromadzenie aktualnych publikacji, współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego

Nauczyciel informatyki – programy komputerowe z doradztwa zawodowego Pozostali nauczyciele – uczący różnych przedmiotów korelacja międzyprzedmiotowa, (podstawa programowa). Analiza programów nauczania poszczególnych przedmiotów w pozwala także włączyć nauczycieli w omawianie zagadnień z poradnictwa zawodowego. Podział zadań wg. kompetencji, wiedzy, doświadczenia i umiejętności w zakresie doradztwa zawodowego. Koncepcja edukacji poprzez przedmiotowej ,treści z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego integrowane są z treściami realizowanymi w ramach innych przedmiotów.

Nauczyciele w świetlicy szkolnej - włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej , organizują w sali kąciki zawodoznawcze

Pielęgniarka szkolna/ dentysta - organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów, pogadanki o przeciwwskazaniach do wykonywania zawodów

§5. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH WSDZ

1. Zadania nauczycieli:

Bieżąca obserwacja pracy ucznia i osiągniętych przez niego efektów pod kątem predyspozycji do nauki danego przedmiotu oraz pomoc w określeniu mocnych i słabych stron ucznia:

- rozwijanie indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniowskich,
- systematyczna kontrola efektów nauczania (próbne egzaminy, motywujący system oceniania itp.),
- realizacja obszarów doradztwa zawodowego w kontekście realizacji podstawy programowej
- przekazywanie informacji o zastosowaniu i przydatności danych treści nauczania w różnych dziedzinach życia (informacje pomocne w wyborze zawodu).

2. Zadania instytucji współpracujących w ramach realizacji doradztwa zawodowego:

Podmioty współpracujące: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pucku; Urząd Gminy Kosakowo; GODN; szkoły ponadpodstawowe i szkoły prowadzące kształcenie zawodowe; centra kształcenia zawodowego, placówki kształcenia ustawicznego i branżowe centra umiejętności; publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia; lokalni i regionalni pracodawcy, izby gospodarcze, organizacje pracodawców i przedstawiciele branż. Współpraca obejmuje konsultacje, zajęcia, udostępnianie informacji, warsztaty oraz wizyty zawodoznawcze służące poznaniu środowiska pracy w wybranych zawodach.

§6. FORMY I METODY PRACY DORADCZEJ

1. Formy pracy do uczniów:

- indywidualne konsultacje i porady związane z rozwijaniem zainteresowań i pasji oraz związane z dalszą edukacją (również dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- warsztaty grupowe - pozwalające na odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności predyspozycji zawodowych, ukazujące potrzebę planowania własnej przyszłości zawodowej,
- zajęcia grupowe - nakierowane na rozwój umiejętności społecznych i interpersonalnych: komunikacji, współpracy, przezwyciężania stresu,
- koła zainteresowań,
- zajęcia grupowe umożliwiające poznanie różnych zawodów i związanych z nimi wymagań, filmy zawodoznawcze,
- realizowanie treści zawodoznawczych na lekcjach poszczególnych przedmiotów
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- wyjścia i wycieczki szkolne do zakładów pracy

- działanie samorządu szkolnego.

2. Formy adresowane do rodziców uczniów:

- indywidualne konsultacje i porady;
- spotkania i warsztaty z rodzicami;
- wydarzenia wspierające planowanie ścieżki kariery uczniów;
- przekazywanie informacji o rekrutacji, zawodach,
- kwalifikacjach i rynku pracy;
- prezentowanie prognoz zapotrzebowania na pracowników i wyników monitoringu karier absolwentów;
- zapoznavanie z cyfrowymi narzędziami doradztwa zawodowego, platformami edukacyjnymi, bazami zawodów i platformami komunikacji z doradcą;
- włączanie rodziców, w tym przedstawicieli różnych zawodów, do działań szkoły;
- konsultacje z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą i doradcą zawodowym.

3. Metody w poradnictwie grupowym:

- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja,
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki,
- techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy,
- zajęcia warsztatowe,
- wycieczki i wyjścia szkolne
- wykłady.

4. Metody w poradnictwie indywidualnym:

- analiza przypadku,
- rozmowy doradcze.

§7. ZASOBY PRACY

Zasoby pracy: materiały drukowane i multimedialne; publikacje i informatory; narzędzia diagnostyczne; komputery, rzutnik i tablica interaktywna; filmy i prezentacje o zawodach; ogólnodostępne platformy edukacyjne i strony internetowe; ogólnopolskie bazy zawodów; cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego; platformy komunikacji z doradcą; Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji; prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy; prognozy prowadzone na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy; wyniki monitoringu karier absolwentów; zasoby ORE i Mapa Karier; zasoby kadrowe szkoły i podmiotów współpracujących.

§8. EFEKTY DZIAŁAŃ WSDZ

1. W zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uczniów:

- zna i posługuje się pojęciami związane z tematyką rynku pracy, kwalifikacji zawodowych,
- zna swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe,
- rozumie zależności pomiędzy zainteresowaniami a wyborem zawodu,
- zna umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych,
- potrafi samodzielnie zaplanować własną drogę kariery,
- zna swoje predyspozycje zawodowe,
- potrafi rozwijać zainteresowania,
- zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy,
- rozumie zależność wyboru zawodu od zainteresowań,
- zna zawody, wartość pracy,
- zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności,
- zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i dokonuje świadomego, trafnego wyboru zawodu,
- potrafi efektywnie współpracować w grupie jest przygotowany do roli pracownika,
- potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe,
- rozumie konieczność ustawicznego kształcenia,
- rozwiązuje napotkane konflikty,
- rozwija kompetencje kluczowe,
- zna możliwości zatrudnienia na rynku pracy uwzględniając zapotrzebowanie na określone zawody.

2. W zakresie szkoły:

- konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły,
- przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych,
- podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego,
- trafne wybory edukacyjne uczniów.

§9. EWALUACJA DZIAŁAŃ WSDZ

Realizacja programu WSDZ w szkole powinna podlegać ewaluacji, na której podstawie dokonana zostanie modyfikacja programu zgodna z potrzebami i kierunkami pracy szkoły oraz wytycznymi MEN. Ewaluacji podlegają również metody i formy pracy podczas realizacji programu.

Pozyskiwanie danych do ewaluacji programu odbywa się poprzez:

- indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, wychowawcami,
- pogadanki,
- informacje –burza mózgów,
- analiza wytworów prac,
- analiza prowadzonej dokumentacji uczniów korzystających z porad i informacji zawodowych,
- rozmowy nauczycieli przedmiotowych i wychowawców klas.

Rozmowy powinny dotyczyć tego, czy WSDZ:

- uwzględnia potrzeby rozwojowe uczniów, rodziców, nauczycieli,

- rozwija wiedzę i umiejętności uczniów,
- kształtuje postawy i zachowania,
- buduje kompetencje osobiste i społeczne,
- angażuje wszystkich pracowników szkoły,
- angażuje instytucje zewnętrzne, rodziców.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 - Program orientacji zawodowej dla klas I-III

Załącznik nr 2 - Program orientacji zawodowej dla klas IV-VI

Załącznik nr 3 - Program doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

Program orientacji zawodowej dla klas I-III Szkoły Podstawowej w Kosakowie

1. Cel główny

Celem orientacji zawodowej w klasach I –III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i pasji.

2. Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania na forum;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; –wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego

oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

3. Osoby odpowiedzialne za realizację programu:

- wychowawcy,
- nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej,
- pedagog,
- psycholog,
- nauczyciele świetlicy.

4. Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się:

- na zajęciach edukacji wczesnoszkolnej w ramach realizacji podstawy programowej –na dodatkowych zajęciach ze specjalistami,
- w ramach wycieczek zawodoznawczych.

5. Metody pracy:

- metoda projektu,
- pogadanki,
- burza mózgów,
- skojarzenia,
- konkursy,
- dni talentów,
- wycieczki, firmy, instytucje,
- spotkania z przedstawicielami zawodów,
- praca w zespołach pokaz,
- prezentacja.

6. Efekty działań:

- uczniowie wiedzą, że są zdolni do wprowadzania zmian w swoim bliższym i dalszym otoczeniu.
- proaktywna postawa uczniów wobec pracy.

7. Ewaluacja działań:

- okresowe spotkania osób realizujących działania związane z orientacją zawodową poświęcone m.in. omawianiu skuteczność podejmowanych działań,

- pytania ewaluacyjne do uczestników zajęć autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć),
- zbieranie opinii i informacji zwrotnych od rodziców,
- portfolio zawierające efekty pracy uczestników zajęć.

8. Nauczyciele i pracownicy szkoły podczas sytuacji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych realizują Program Profilaktyczny Szkoły, aktualne kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, oraz zwracają uwagę na potrzeby uczniów przeprowadzając i modyfikując realizowane treści z zakresu Doradztwa Zawodowego.

9. Tematy zajęć:

Scenariusze mogą być realizowane (po dokonaniu ewentualnych modyfikacji) w ramach zajęć edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów.

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja Podstawy Programowej
I	SCENARIUSZ ZAJĘĆ Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania.	Uczeń: • wskazuje atrybut swoich zainteresowań; • podaje zróżnicowane przykłady zainteresowań ludzi; • opisuje czynności służące rozwojowi własnych zainteresowań; • identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy; • tworzy katalog zainteresowań; • przygotowuje ilustrację własnych zainteresowań.	II.1. Umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich; II.2. Umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób; potrzebę tworzenia relacji.
II	SCENARIUSZ ZAJĘĆ Brawo ja! – prezentacja własnych talentów.	Uczeń: • przygotowuje znak graficzny obrazujący własne zainteresowania i prezentuje go na forum; • przygotowuje autoprezentację według ustalonej instrukcji; • wskazuje zainteresowania rówieśników;	II.1. Umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich. II.2. Umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania

		- wypowiada własne opinie i uzasadnia je; - współpracuje w grupie.	emocji oraz uczuć innych osób; potrzebę tworzenia relacji.
III	SCENARIUSZ DZIAŁAŃ Gala talentów – jesteśmy mistrzami!	Uczeń: - podaje przykłady różnych zainteresowań i talentów, określa, co lubi robić; - przygotowuje prezentację swojego talentu/zainteresowania; - opisuje, w jaki sposób rozwija swój talent/zainteresowania; - dzieli się wrażeniami z występu; - rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, które wzbudzają jego zainteresowanie, np. zespoły artystyczne	II.1. Umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich. II.2. Umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób; potrzebę tworzenia relacji.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja Podstawy Programowej
I	SCENARIUSZ ZAJĘĆ Sprawne ręce mogą więcej, czyli jak zrobić coś z niczego.	Uczeń: - wykonuje ruchy naśladowcze zgodnie z treścią piosenki; - wymienia nazwy wybranych zawodów; - wymienia etapy czynności zawodowych specyficznych dla danego zawodu.	III. 3. Potrzeba i umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech.
	SCENARIUSZ ZAJĘĆ	Uczeń:	III. 5. Umiejętność tworzenia relacji,

	<i>Miasteczko zawodów</i>	• opisuje czynności charakterystyczne dla wybranych zawodów; • podaje przykłady zawodów wykonywanych przez ludzi; • wymienia narzędzia, atrybuty pracy w omawianych zawodach; • gromadzi rekwizyty charakterystyczne dla danego zawodu; • współpracuje z innymi w ramach konkursu	współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii.
	SCENARIUSZ ZAJĘĆ W zwierzyńcu.	Uczeń: • nazywa zwierzęta dzikie i oswojone/hodowlane; • wskazuje zawody związane ze zwierzętami i czynności związane ze zwierzętami; • opisuje miejsce pracy w zawodach związanych ze zwierzętami; • porównuje swoje cechy i cechy ważne w wybranym zawodzie; • przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi.	III. 3.Potrzeba i umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech.
II	SCENARIUSZ ZAJĘĆ <i>Słodka matematyka.</i>	Uczeń: • opisuje specyfikę pracy w zawodach: cukiernik, kelner, sprzedawca; • demonstruje ruchem czynności charakterystyczne dla wskazanego zawodu; • słucha i wykorzystuje przekazywane informacje; • buduje w formie ustnej kilkudzaniową wypowiedź;	III. 5. Umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii.

		• klasyfikuje i nazywa figury geometryczne; • wykonuje proste obliczenia pieniężne; • współpracuje w parze i w grupie.	
	SCENARIUSZ ZAJĘĆ Trofea zawodowe – Poznajemy zawody ludzi, których spotkaliśmy w...	Uczeń: • odtwarza w porządku chronologicznym wskazane zdarzenia; • wskazuje różnorodne czynności wykonywane przez osoby wykonujące zawody związane z określoną sytuacją życiową; • przyporządkowuje czynności do określonych zawodów; • ilustruje wybrane czynności zawodowe; • wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania (...) uczuć, nastrojów i zachowań (np. prezent, zaproszenie).	III.7.Umiejętność obdarzania szacunkiem koleżanek, kolegów i osoby dorosłe, w tym starsze oraz okazywania go za pomocą prostych form wyrazu oraz stosownego zachowania.
	SCENARIUSZ ZAJĘĆ Halo! Usterka! Szukam pomocy.	Uczeń: • odgrywa różne role zawodowe w zabawie; • podaje nazwy kilku zawodów pomocnych w sytuacjach awaryjnych (typu: usterka w domu); • omawia znaczenie wybranych zawodów w codziennym życiu ludzi; • podejmuje próbę własnej identyfikacji z wybranym zawodem.	III. 5. Umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii.
III	SCENARIUSZ	Uczeń:	III. 3.Potrzeba i

	ZAJĘĆ Kto buduje dom?	- wymienia podstawowe etapy budowania domu; - wskazuje i opisuje czynności wykonywane w ramach zawodów budowlanych: architekt; robotnik budowlany, murarz-tylnkarz, dekarz, cieśla, inżynier budownictwa; - wymienia co najmniej cztery zawody branży budowlanej i opisuje zadania, jakie przy budowie domu wykonują przedstawiciele tych zawodów; - projektuje dom i wykonuje go z wybranych materiałów (np. klocki, pudełka); - rozwiązuje zagadki dotyczące zawodów budowlanych.	umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech.
	SCENARIUSZ ZAJĘĆ W centrum handlowym.	Uczeń: - pokazuje proste czynności zawodowe w wybranych profesjach; - wskazuje miejsce wykonywania wybranego zawodu; - posługuje się przyborami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.	III. 5. Umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii.
	SCENARIUSZ ZAJĘĆ <i>Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły.</i>	Uczeń: - opisuje rolę pracy w życiu człowieka; - nazywa i opisuje zawody oraz stanowiska osób pracujących w szkole; - odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy; - dobiera właściwe formy	IV.8. Umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, wykonywania eksperymentów i doświadczeń, a także

		komunikowania się w różnych • sytuacjach społecznych; • uczestniczy w rozmowach, zadaje pytania, udziela odpowiedzi, prezentuje własne zdanie i formułuje wnioski; • rozwija słownik czynny w zakresie pojęć: odpowiedzialność, reporter, wywiad	umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń.
--	--	---	---

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja Podstawy Programowej
I	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ Dzisiejszy Jaś – kim będzie jako Jan?	Uczeń: • wyjaśnia znaczenia pojęć: praca, zawód; • demonstruje ruchem czynności charakterystyczne dla wylosowanego zawodu; • korzysta z przekazywanych informacji; • w formie ustnej buduje kilkudzaniową wypowiedź, argumentuje swój wybór; • uczestniczy w zabawie związanej z różnymi zawodami; • współpracuje w parze i grupie; • wyjaśnia znaczenie słowa praca.	IV.1.Potrzeba i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia.
II	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ Miłośnik to ja i ty.	Uczeń: • wymienia powody uczenia się; • nazywa czynności związane z uczeniem się;	IV.1.Potrzeba i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia.

		• formułuje własne zdanie na temat czynności związanych z uczeniem się; • określa zawody powiązane z danym typem aktywności; • argumentuje na rzecz przyjętego stanowiska; • uważnie słucha i interpretuje treść utworu poetyckiego; • wyszukuje w tekstach fragmenty określone przez nauczyciela.	
III	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ Po co się uczyć?	Uczeń: • opisuje, czym jest potrzeba uczenia się na podstawie tekstu przeczytanego przez nauczyciela; • określa rolę uczenia się w osiągnięciu wyznaczonego celu; • koduje informacje za pomocą piktogramów; • uczestniczy w rozmowie na tematy inspirowane literaturą; • podaje konsekwencje wyobrażonego stanu rzeczy	IV.1.Potrzeba i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH.

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja Podstawy Programowej
I	1. SCENARIUSZ INDYWIDUAL	Uczeń:	IV.3.Umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym

	NYCH ZAJĘĆ (Logopeda) <i>Detektyw Głoska na tropie, czyli poszukuję, gdy nie wiem.</i>	• zna zasady porządkowania, klasyfikowania i grupowania rzeczy w najbliższym otoczeniu; • opisuje cel wprowadzania zasad; • przyporządkowuje osoby do miejsca pracy; • wyszukuje informacje, układa w porządku alfabetycznym; • ilustruje siebie w wybranym zawodzie.	samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań.
II	1.SCENA RIUSZ ZAJĘĆ <i>Jak zmieścić dzień w słoju?</i>	Uczeń: • porządkuje i organizuje czynności codzienne w zakresie czasowym; • wskazuje różnice porządku planu swojego w porównaniu z innymi; • wskazuje elementy (pory) dnia; • klasyfikuje czynność i przyporządkowuje je do jednostki czasu.	IV.5. Umiejętność rozumienia podstawowych pojęć i działań matematycznych, samodzielne korzystanie z nich w różnych sytuacjach życiowych, wstępnej matematyzacji wraz z opisem tych czynności: słowami, obrazem, symbolem.
III	1.SCENA RIUSZ ZAJĘĆ <i>Jutro pojedziemy daleko!</i>	Uczeń: • gromadzi i klasyfikuje informacje; • weryfikuje działania w zależności od wskazanego miejsca i sytuacji; • prezentuje działania na forum klasy; • zachęca innych do własnych pomysłów; • identyfikuje się z grupą społeczną do której należy: rodzina, klasa w szkole.	IV.3. Umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań.

Program orientacji zawodowej w klasach IV-VI Szkoły Podstawowej w Kosakowie

1. Cel ogólny

Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

2. Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

- określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania/uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady dla poszczególnych grup, opisuje różne drogi dojścia do nich oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- wskazuje na różne sposoby zdobywania wiedzy (korzystając ze znanych mu przykładów) oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych; planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio, jak i pośrednio (otoczenie) z jego osobą.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas IV –VI są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klasy I –III szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

3. Osoby odpowiedzialne za realizację programu –wychowawcy

- nauczyciele,
- pedagog,
- psycholog,
- nauczyciel bibliotekarz,
- doradca zawodowy.

4. Realizacja programu orientacji zawodowej odbywa się :

- na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych (lekcje przedmiotowe);
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, psychologa, nauczyciela bibliotekarza,
- na lekcjach wychowawczych,
- na zajęciach przedmiotowych,
- w ramach wycieczek zawodoznawczych do szkół zawodowych, CKP, firm.

5. Metody pracy

METODY PODAJĄCE	METODY AKTYWIZUJĄCE	METODY PRAKTYCZNE	METODY WALORYZACYJNE
• rozmowa kierowana; • opis przypadku.	• zabawa grupowa z piłką; • autorefleksja; • praca w grupach; • praca w parach; • dyskusja grupowa;	• praca w grupie; • praca w parach;	• ekspresja plastyczna; • film;

	• dyskusja moderowana; • swobodna dyskusja; • kalambury; • zabawa dydaktyczna; • gra dydaktyczna; • metoda przewodniego tekstu; • mapa marzeń; • mapa myśli; • giełda pomysłów; • burza mózgów.	• praca indywidualna; • wizualizacja • działania praktyczne; • ćwiczenia grupowe; • ćwiczenia w parach.	• spektakl teatralny; • ekspozycja w muzeum; • koncert; • organizacja wystawy prac.
--	--	---	--

6. Efekty działań:

- rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności,
- wzmacnianie postawy samodzielności, odpowiedzialności i sprawczości uczniów tj.przekonania, że oni są podmiotami własnych działań zdolnymi do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu,
- przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka,
- zna czynniki wyboru zawodu.

7. Ewaluacja działań:

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści);
- autorefleksje uczniów (swobodne wypowiedzi zarówno na rozpoczęcie, jak i zakończenie zajęć),
- analizę wytworów pracy uczniów,
- ankiety ewaluacyjne dla uczniów, pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści).

8. Nauczyciele i pracownicy szkoły podczas sytuacji edukacyjnych,

wychowawczych i opiekuńczych realizują Program Profilaktyczny Szkoły, aktualne kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, oraz zwracają uwagę na potrzeby uczniów przeprowadzając i modyfikując realizowane treści z zakresu Doradztwa Zawodowego.

9. Tematy zajęć:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialni
IV	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Ja – to znaczy kto?”	Uczeń: - wskazuje swoje zainteresowania jako mocne strony; - opisuje znaczenie zainteresowań w procesie wyboru zawodu; - podaje przykłady zawodów, w których przydatne są określone zainteresowania; - podejmuje próbę zaplanowania rozwoju własnych zainteresowań.	Postawy społeczne: Rozwijanie umiejętności pracy w grupie; określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje.	Pedagog/ nauczyciel/ wychowawcy
	2.SCENARIUSZ ZAJĘĆ Kreatywni Pasjonaci	Uczeń: - prezentuje swoje pasje i zainteresowania w sposób twórczy; - wskazuje powiązania między zainteresowaniami i/pasjami a przyszłym zawodem oraz korzyści wynikające z	Samokształcenie: Zachęcanie do rozwijania swojej kreatywności i przedsiębiorczości; Aktywizowanie uczniów: Wykonywanie prac, modeli, rekwizytów, impresji plastycznych potrzebnych do aktywności	wychowawcy

		posiadania zainteresowań dla kariery zawodowej; • projektuje scenariusz prezentowania zainteresowań i pasji w sposób kreatywny, z odniesieniem do zawodu, który je rozwija. Uczeń: • prezentuje na forum swoją pasję; • ogląda prezentacje pasji kolegów i konfrontuje je ze swoimi zainteresowaniami.	artystycznej i naukowej; Formułowanie pytań dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia. Rozbudzenie zainteresowań dzieci: Prezentowanie swoich zainteresowań i uzdolnień wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	
	3.Udział w konkursach przedmiotowych organizowanych w szkole i poza nią	Uczeń: • rozwija swoje uzdolnienia przez udział w konkursach, olimpiadach przedmiotowych; • rozwija umiejętność samodzielnej	Zachęcanie do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych	nauczyciele poszczególnych przedmiotów

		prezentacji wyników swojej pracy.	ch i wykładach oraz rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.	
V	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Moc jest ze mną - ja też jestem supermenem”	Uczeń: • wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; • podaje przykłady zawodów, w których przydatne są określone mocne strony; • podejmuje próbę zaplanowania rozwoju swoich mocnych stron.	Rozpoznaw anie fikcji literackiej; rozróżniani e i wyjaśniani e elementów realistyczn ych i fantastyczn ych w utworach, ze szczególny m uwzględnie niem ich w prozie realistyczne j, fantastyczn onaukowej lub utworach <i>fantasy</i> ;	nauczyciel języka polskiego
	2.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Kreatywni pasjonaci”	Uczeń: • prezentuje swoje pasje i zainteresowania	Rozbudzenie zainteresowań uczniów: Zachęcanie do rozwijania swojej	wychowawcy

		w sposób twórczy; - wskazuje powiązania między zainteresowaniami i/pasjami a przyszłym zawodem oraz korzyści wynikające z posiadania zainteresowań dla kariery zawodowej; - projektuje scenariusz prezentowania zainteresowań i pasji w sposób kreatywny, z odniesieniem do zawodu, który je rozwija. Uczeń: - prezentuje na forum swoją pasję; - ogląda prezentacje pasji kolegów i konfrontuje je ze swoimi zainteresowaniami	kreatywności i przedsiębiorczości; Aktywizowanie uczniów: Wykonywanie prac, modeli, rekwizytów, impresji plastycznych potrzebnych do aktywności artystycznej i naukowej; Formułowanie pytań dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia. Rozbudzenie zainteresowań uczniów: Prezentowanie swoich zainteresowań i uzdolnień wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	
	<i>4.Udział w konkursach przedmiotowych</i>	rozwija swoich uzdolnienia przez udział w	Zachęcanie do rozwijanie swoich uzdolnień	nauczyciele poszczególnych przedmiotów

	<i>organizowanych w szkole i poza nią</i>	konkursach, olimpiadach przedmiotowych; • rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.	przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach oraz rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.	
VI	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ <i>„Kreatywni pasjonaci”</i>	Uczeń: • prezentuje swoje pasje i zainteresowania w sposób twórczy; • wskazuje powiązania między zainteresowaniami i/pasjami a przyszłym zawodem oraz korzyści wynikające z posiadania zainteresowań dla kariery zawodowej; • projektuje scenariusz prezentowania zainteresowań i pasji w sposób	Rozbudzenie zainteresowań uczniów: Zachęcanie do rozwijania swojej kreatywności i przedsiębiorczości; Aktywizowanie uczniów: Wykonywanie prac, modeli, rekwizytów, impresji plastycznych potrzebnych do aktywności artystycznej i naukowej; Formułowanie pytań dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych	wychowawcy

		kreatywny, z odniesieniem do zawodu, który je rozwija. Uczeń: • prezentuje na forum swoją pasję; • ogląda prezentacje pasji kolegów i konfrontuje je ze swoimi zainteresowaniami.	nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia. Rozbudzenie zainteresowań uczniów: Prezentowanie swoich zainteresowań i uzdolnień wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.	
	3.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Dzień Mistrza”	Uczeń: • podejmuje aktywność zgodną ze swoimi zainteresowaniami; • prezentuje swoje uzdolnienia, zainteresowania w sposób twórczy i niekonwencjonalny; • rozpoznaje swoje zainteresowania, pasje i umiejętności.	Posługiwanie się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; Określanie własnych zainteresowań i uzdolnień.	Pedagog/nauczyciel/wychowawcy
	4.Udział w konkursach przedmiotowych	• rozwija swoich uzdolnienia przez udział w	IV.5. Zachęcanie do rozwijanie swoich uzdolnień	nauczyciele poszczeg

	organizowanych w szkole i poza nią	konkursach, olimpiadach przedmiotowych • rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.	przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach oraz rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.	ólnych przedmiotów
--	------------------------------------	--	---	--------------------

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialni
IV	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Zawodowy idol” – szablon	Uczeń: • podaje krótką charakterystykę zawodu: np. żołnierza i polityka, inne • wymienia kilka cech psychofizycznych niezbędnych w tym zawodzie; • wskazuje miejsca, gdzie można znaleźć szczegółowe informacje o zawodzie.	Sytuowanie w czasie i opowiadanie Samodzielne docieranie do informacji i korzystanie z różnych źródeł wiedzy.	nauczyciel historii

	2.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Zawodowy idol – Czy Picasso też był kiedyś dzieckiem?”	Uczeń: • podaje krótką charakterystykę wybranego zawodu • wymienia kilka cech psychofizycznych niezbędnych w tym zawodzie; • wskazuje miejsca, gdzie można znaleźć szczegółowe informacje o zawodzie.	Rozpoznawanie wybranych, najbardziej istotnych dzieł z dorobku innych narodów; Samodzielne docieranie do informacji i korzystanie z różnych źródeł wiedzy.	plastyk
	3.Wycieczka (do kina/teatru/ muzeum/ filharmonii itp.)	Uczeń: Rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzebę uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych. Wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody uwzględniając składowe ich opisów w tym dróg ich zdobywania.	Kontakt ze środowiskiem lokalnym i artystycznym: Kształtowanie społecznych postaw poprzez kontakt z ludźmi, z efektami ich pracy i warsztatami.	wychowawca
V	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Kucharz, kelner, dwa bratanki, czyli o podobieństwie zawodów”	• Uczeń: wymienia wybrane grupy zawodów; • podaje kilka przykładowych zawodów	Postawy społeczne: Doskonalenie umiejętności współpracy z innymi; Samokształcenie:	Pedagog/ nauczyciel/ wychowawcy

		wchodzących w skład wskazanych grup; - wskazuje możliwości rozwoju w wybranych zawodach; - podaje źródła informacji o zawodach.	Korzysta z udostępnionych mu zasobów internetowych.	
	2.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych”	Uczeń: - wyjaśnia pojęcie „zdrowy styl życia”; - wymienia zasady zdrowego stylu życia; - podaje korzyści wynikające z prowadzenia zdrowego stylu życia; - wskazuje związki między prowadzeniem zdrowego stylu życia a możliwością podjęcia pracy w przyszłości, w kontekście wymagań zdrowotnych zawodów.	Wyjaśnienie pojęcie zdrowia; oraz opisywanie pozytywnych mierników zdrowia; Uzasadnienie konieczności stosowania diety zróżnicowanej i dostosowanej do potrzeb organizmu (wiek, płeć, stan zdrowia, aktywność fizyczna itp.).	nauczyciel wychowania fizycznego

	3.Wycieczka do kina/ teatru/ muzeum/ filharmonii	Uczeń: Rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzebę uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych. Wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody uwzględniając składowe ich opisów w tym dróg ich zdobywania.	Kontakt ze środowiskiem lokalnym i artystycznym: Kształtowanie społecznych postaw poprzez kontakt z ludźmi, z ich efektami pracy i warsztatami.	wychowawca
VI	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Jak oszczędzić pierwszy milion?”	• Uczeń: wyjaśnia skąd ludzie mają pieniądze; • opisuje różne sposoby pozyskiwania pieniędzy; • wymienia różne pojęcia związane z pieniędzmi; • wskazuje różnicę pomiędzy potrzebą a zachcianką; • określa swój własny cel związany z oszczędzaniem	Podawanie przykładów różnorodnych potrzeb człowieka oraz sposobów ich zaspokajania; Wyjaśnienie znaczenia pracy w życiu człowieka; Wyjaśnienie roli pieniądza we współczesnym świecie i jego	nauczyciel historii

		• opisuje własne metody oszczędzania; • podejmuje decyzje finansowe.	związku z pracą.	
	2.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Nie tylko czas leczy rany – grupa zawodów medycznych”	Uczeń: • podaje kilka przykładowych zawodów medycznych; • przytacza krótką charakterystykę wybranego zawodu medycznego; • podaje przykładowe źródło informacji o zawodach medycznych; • podaje przykłady zasad etycznych, które powinny obowiązywać w wykazie zawodów medycznych.	Postawy społeczne: Rozwijanie umiejętności pracy w grupie; Doskonale nie umiejętności wypowiada się na forum klasy i okazywania szacunku wypowiadającej się osobie; Ocenianie postępowania innych osób, odnosząc się do poznanych wartości. podawanie przykładów zawodów	wychowawca

			charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisywanie podstawowej specyfiki pracy w zawodach;	
	3.SCENARIUSZ ZAJĘĆ <i>„Zawodowy idol” – szablon</i>	Uczeń: • podaje krótką charakterystykę zawodu: katechety na przykładzie Karola Wojtyły; • wymienia kilka cech psychofizycznych niezbędnych w tym zawodzie; • wskazuje miejsca, gdzie można znaleźć szczegółowe informacje o zawodzie.	Historia i społeczeństwo: Zbieranie informacji o rozmaitych formach upamiętniania postaci i wydarzeń z Przeszłości; Wskazywanie różnych sposobów zdobywania wiedzy.	nauczyciel religii
	4.Wycieczka do kina/teatru/ muzeum/filharmonii	Uczeń: Rozwija zainteresowania kulturą w środowisku	Kontakt ze środowiskiem lokalnym i	wychowawca

		lokalnym i potrzebę uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych. Wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody uwzględniając składowe ich opisów w tym dróg ich zdobywania.	artystyczny m: Kształtowanie społecznych postaw poprzez kontakt z ludźmi, z ich efektami pracy i warsztatami.	
--	--	---	---	--

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialni
IV	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?”	Uczeń: - wymienia skojarzenia z pojęciem „proces uczenia się”; - znajduje różnice pomiędzy zdobywaniem wiedzy a ćwiczeniem umiejętności; - wymienia przykłady własne związane ze zdobywaniem wiedzy i	Postawy społeczne: Rozwijanie umiejętności pracy w grupie; Wskazywanie różnych sposobów zdobywania wiedzy.	wychowawca

		ćwiczeniem umiejętności; • poznaje różne możliwości zdobywania wiedzy i ćwiczenia umiejętności; • rozpoznaje związek pomiędzy • zdobywaniem wiedzy i ćwiczeniem umiejętności a zawodami; • wymienia znane i wybrane przez siebie sposoby na zdobywanie wiedzy i umiejętności.		
V	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ <i>„Jak uczyć się szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się”</i>	Uczeń: • rozpoznaje czynniki, które wskazują na proces uczenia się; • identyfikuje własny sposób zapamiętywania informacji; • wymienia sposoby pozyskiwania i zapamiętywania informacji;	Wykorzystywanie nabytych umiejętności do rozwiązywania problemów i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się; Omawianie swojego indywidualnego sposobu nauki.	Pedagog/ nauczyciel/ wychowawcy

		- rozpoznaje style uczenia się; - wyjaśnia związek między stylem uczenia się a dominującymi czynnościami wykonywanymi w różnych zawodach.		
VI	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Kolorowa podróż po świecie edukacji”	Uczeń: - wymienia umiejętności, które ma i które chce rozwijać; - wymienia sposoby nabywania wiedzy i umiejętności; - wskazuje miejsca, gdzie można zdobyć różne umiejętności; - wyjaśnia, kto i jak może pomóc w osiągnięciu/zdobywaniu umiejętności.	Podjmowanie działalności twórczej, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego; Wskazywanie różnych sposobów zdobywania wiedzy Wskazuje przedmiotów szkolnych, których uczeń lubi się uczyć.	wychowawca

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO - ZAWODOWYCH.

Klasa	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialni
-------	---------------------------	----------------------	------------	----------------

IV	1.Wycieczka	Uczeń: • poznaje lokalne miejsce rozwoju wiedzy i zainteresowań dla dzieci i młodzieży; • zapoznaje się z ofertą turystyki regionalnej • zastanawia się nad sposobem rozwoju swoich umiejętności i zainteresowań.	Rozbudzenie zainteresowań uczniów: Korzystanie z różnych źródeł informacji i rozwijanie swoich zainteresowań; Rozpoznawanie i nazywanie wybranych grup społecznych, do których uczniów nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne. Próba samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z uczniem.	wychowawca
V	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ „Po co komu Urząd Pracy”	Uczeń: • poznaje specyfikę pracy w poszczególnych wydziałach urzędu; • poznaje formy	Próba samodzielnego podejmowania decyzji w sprawach związanych bezpośrednio	wychowawca

		pomocy osobom poszukującym pracy oraz chcących założyć własną działalność gospodarczą.	lub pośrednio z uczniem.	
VI	1.SCENARIUSZ ZAJĘĆ <i>„Gotowi? trzy, dwa, jeden, SMART!”</i>	• Uczeń: wyjaśnia pojęcie celu oraz rozróżnia cel od marzenia; • stosuje metodę określania celu; • określa swój cel; • wyznacza poszczególne zadania prowadzące do celu	Aktywizowani e uczniów: Posługiwanie się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym oraz urządzeniami zewnętrznymi przy wykonywaniu zadania; Planowanie swoich działań lub działań grupy, przy wskazaniu szczegółowyc h czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu.	Pedagog/ nauczyciel/ wychowawcy

Program doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII Szkoły Podstawowej w Kosakowie

1. Cel ogólny

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

2. Treści programowe oraz cele szczegółowe

I. Poznawanie własnych zasobów, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.

Uczeń:

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje i predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy informacji o sobie przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania;
- 1.5 rozpoznaje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju oraz sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

II. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.

Uczeń:

Uczeń:

- 2.1 wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji o zawodach;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, uwzględniając pracę zdalną, elastyczne formy zatrudnienia i przedsiębiorczość;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy na współczesnym rynku pracy, w tym na rynku lokalnym i regionalnym;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy, w tym przez wolontariat, projekty społeczne lub praktyki absolwenckie;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji;

2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudnienia, OHP i agencje zatrudnienia;

2.9 charakteryzuje wybrane zawody z uwzględnieniem kwalifikacji i możliwości ich uzyskiwania;

2.10 rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie;

3.5 analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych i dalszego kształcenia.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas IV –VI są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klasy I –III szkoły podstawowej) i

doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

3. Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- wychowawcy,
- nauczyciele,
- pedagog/ psycholog,
- doradca zawodowy.

Realizacja programu doradztwa zawodowego odbywa się w klasach VII i VIII: na obowiązkowych zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego; na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych; na zajęciach z wychowawcą; na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej; podczas spotkań, warsztatów, projektów i wydarzeń z aktywnym udziałem rodziców; z wykorzystaniem cyfrowych narzędzi; podczas wizyt zawodoznawczych u pracodawców, w branżowych centrach umiejętności, szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, centrach kształcenia zawodowego i placówkach kształcenia ustawicznego.

5. Efekty działań:

- rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, umiejętności,
- wzmacnianie postawy samodzielności, odpowiedzialności i sprawczości uczniów tj. przekonania, że oni są podmiotami własnych działań zdolnymi do wprowadzania zmian w swoim otoczeniu,
- przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- zna wartość pracy i znaczenie pracy w życiu człowieka,
- zna czynniki wyboru zawodu.

6. Ewaluacja działań:

- pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, samoocenę stopnia zrozumienia/przyswojenia poruszanych treści)
- autorefleksje uczniów (swobodne wypowiedzi zarówno na rozpoczęcie, jak i zakończenie zajęć),
- analizę wytworów pracy uczniów.

—

7. Nauczyciele i pracownicy szkoły podczas sytuacji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych realizują Program Profilaktyczny Szkoły, aktualne kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, oraz zwracają uwagę na potrzeby uczniów przeprowadzając i modyfikując realizowane treści z zakresu Doradztwa Zawodowego.

8. Tematy zajęć

KLASA VII

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
Zainteresowania. Moje mocne i słabe strony.	Ćwiczenia indywidualne, kwestionariusze zainteresowań, samoocena, karta pracy, rozmowa kierowana	Uczeń rozpoznaje swoje zainteresowania, mocne i słabe strony, określa własne predyspozycje i możliwości rozwoju	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy
Jak motywacja pomaga w wyborze zawodu? Praca marzeń i praca koszmarów. Prawa pracownicze – mobbing i asertywność.	Dyskusja, burza mózgów, analiza sytuacji, karta pracy, scenki	Uczeń określa własne oczekiwania wobec przyszłej pracy, rozumie znaczenie motywacji i asertywności oraz poznaje podstawowe prawa pracownika	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy
Wspieranie siebie i innych – siła wspólnego działania.	Ćwiczenia integracyjne, praca zespołowa, scenki sytuacyjne, dyskusja	Uczeń rozwija umiejętność współpracy, rozpoznaje swoje zasoby społeczne, potrafi udzielać i przyjmować wsparcie	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy
Temperament jak z bajki – osobowość zawodowa.	Kwestionariusze, ćwiczenia diagnostyczne, karta pracy, rozmowa kierowana	Uczeń rozpoznaje cechy własnego temperamentu i osobowości oraz odnosi je do różnych środowisk i zawodów	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
Wiedza szkolna i	Mapa skojarzeń,	Uczeń dostrzega	Zajęcia z	Doradca

rynek pracy – to się łączy.	praca w grupach, analiza zawodów, prezentacja	związki między wiedzą i umiejętnościami zdobywanymi w szkole a wymaganiami współczesnego rynku pracy	doradztwa zawodowego, kl. VII	zawodowy, nauczyciele przedmiotów
Praca jako wartość w życiu człowieka. Przedsiębiorczość – czy warto być przedsiębiorczym? Praca zdalna, elastyczne formy zatrudnienia i przedsiębiorczość.	Dyskusja, prezentacja, studium przypadku, burza mózgów	Uczeń rozumie znaczenie pracy w życiu człowieka, poznaje postawy przedsiębiorcze oraz współczesne formy zatrudnienia	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
Dlaczego warto się kształcić? Style uczenia się. Wyszukiwanie informacji o zawodach z wykorzystaniem platform edukacyjnych i baz zawodów.	Test stylów uczenia się, prezentacja, praca z Internetem, platformami edukacyjnymi i bazami zawodów	Uczeń rozpoznaje własny styl uczenia się, dostrzega znaczenie dalszego kształcenia oraz potrafi wyszukiwać informacje edukacyjne i zawodowe	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy
Wolontariat – wstęp do kariery. Udział w projektach społecznych i poznawanie możliwości praktyk absolwenckich.	Prezentacja, analiza ofert wolontariatu, przykłady projektów społecznych, dyskusja	Uczeń dostrzega możliwość zdobywania nowych doświadczeń, wiedzy i kompetencji poprzez wolontariat i aktywność społeczną	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
Wprowadzenie do zajęć doradztwa zawodowego. Czym jest doradztwo zawodowe i do kogo jest skierowane.	Pogadanka, prezentacja, burza mózgów, rozmowa kierowana	Uczeń rozumie znaczenie planowania własnej przyszłości edukacyjno-zawodowej, zna cele doradztwa zawodowego i możliwości uzyskania wsparcia	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy
Trening interpersonalny – komunikacja.	Scenki, ćwiczenia w parach i grupach, trening komunikacji, dyskusja	Uczeń rozwija umiejętności komunikacyjne potrzebne w planowaniu własnego rozwoju, podejmowaniu decyzji i kontaktach z innymi	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VII	Doradca zawodowy

KLASA VIII

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
Co może wzmocnić moje szanse na rynku pracy? Moje umiejętności – moje sukcesy.	umiejętności, portfolio sukcesów, dyskusja	Uczeń rozpoznaje własne umiejętności, osiągnięcia i zasoby oraz potrafi wskazać sposoby ich rozwijania	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy
Miękkie lądowanie – kompetencje miękkie.	Ćwiczenia praktyczne, scenki, praca zespołowa, samoocena	Uczeń rozpoznaje posiadane kompetencje miękkie i rozumie ich znaczenie w edukacji oraz przyszłej pracy	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy
Moje zasoby i ograniczenia, czyli szczęściu	Bilans własnych zasobów, analiza SWOT, karta	Uczeń identyfikuje swoje zasoby,	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl.	Doradca zawodowy

warto pomagać.	pracy, samoocena	możliwości oraz ograniczenia i potrafi uwzględnić je przy planowaniu przyszłości	VIII	
----------------	------------------	--	------	--

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
W świecie zawodów. Zawody, które już nie istnieją i zawody przyszłości. Wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia.	Prezentacja, filmy edukacyjne, analiza informacji o rynku pracy, dyskusja	Uczeń poznaje zmiany zachodzące na rynku pracy, rozpoznaje zawody przyszłości oraz rozumie wpływ nowych technologii i AI na zatrudnienie	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy
Autoprezentacja – czyli jak Cię widzą, tak Cię zatrudnią.	Symulacja rozmowy, autoprezentacja, scenki, ćwiczenia komunikacyjne	Uczeń potrafi zaprezentować swoje mocne strony, zainteresowania i kompetencje oraz zna podstawowe zasady autoprezentacji	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
Jak zostać fachowcem, czyli o roli kwalifikacji i kompetencji w profilu zawodowym. Korzyści i wyzwania wyboru szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.	Prezentacja, analiza ofert szkół i zawodów, materiały edukacyjne, dyskusja	Uczeń rozumie znaczenie kwalifikacji i kompetencji, poznaje możliwości kształcenia zawodowego oraz korzyści i wyzwania związane z jego wyborem	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy
Szkoła	Analiza ofert	Uczeń poznaje	Zajęcia z	Doradca

podstawowa i co dalej? Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych. Publiczne służby zatrudnienia, OHP i agencje zatrudnienia.	szkół, strony internetowe, informatory, prezentacja, praca z materiałami informacyjnymi	ofertę szkół ponadpodstawowych, potrafi wyszukiwać informacje edukacyjne oraz zna instytucje udzielające wsparcia edukacyjnego i zawodowego	doradztwa zawodowego, kl. VIII	zawodowy
--	---	---	--------------------------------	----------

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Temat	Formy i środki realizacji	Cele operacyjne WSDZ	Realizacja	Odpowiedzialn
Marzenia z terminem ważności. Moje cele w życiu.	Karta celów, metoda SMART, praca indywidualna, rozmowa kierowana	Uczeń określa własne cele życiowe, edukacyjne i zawodowe oraz planuje działania prowadzące do ich realizacji	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy
Zarządzanie czasem to podstawa.	Planowanie harmonogramu, kalendarz, ustalanie priorytetów, ćwiczenia praktyczne	Uczeń planuje własne działania, ustala priorytety i właściwie organizuje czas potrzebny do realizacji celów	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy
Etapy projektowania kariery zawodowej. Na czym polega rekrutacja do szkół ponadpodstawowych. Planowanie z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych i platform edukacyjnych.	Tworzenie planu kariery, prezentacja, praca z systemem rekrutacji i platformami edukacyjnymi, analiza harmonogramu	Uczeń planuje własną ścieżkę edukacyjno-zawodową, zna etapy projektowania kariery oraz zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych	Zajęcia z doradztwa zawodowego, kl. VIII	Doradca zawodowy

Realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego Harmonogram pracy na rok szkolny 2026/2027

Lp.	Zadania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Uwagi
1.	Przedstawienie planu pracy i harmonogramu działań na rok szkolny 2026/2027 .	Karolina Dobosz	Wrzesień 2026	Zatwierdzenie do realizacji przez Radę Pedagogiczną
2.	Przygotowanie Rocznej plany WSDZ	Karolina Dobosz	Wrzesień 2026	Konsultacje z wychowawcami nt. treści realizowanych w ramach WSDZ
3.	Realizacja zadań wynikających z programu WSDZ w szkole na rok 2024/2025 dla: - oddziału przedszkolnego - klas I-III - klas IV-VI - klasy VII	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	realizacja treści wynikających z programu nauczania oraz według scenariuszy ORE
4.	Organizacja wyjść i wycieczek szkolnych rozwijających zainteresowanie rynkiem pracy i zawodami	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Realizacja zadań wynikających z rocznego Planu Pracy Szkoły
5.	Organizacja spotkań z przedstawicielami ciekawych zawodów oraz zawodami użytku publicznego	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Według potrzeb i możliwości
6.	Udział dzieci w konkursach międzyszkolnych	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Zwracanie uwagi na umiejętności, uzdolnienia i pasje dzieci
7.	Udział dzieci w konkursach wewnątrzszkolnych	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Zachęcanie dzieci do udziału w proponowanych aktywnościach
8.	Tworzenie kół zainteresowań	Chętni nauczyciele	Cały rok szkolny	Wspieranie potencjału dzieci

9.	Propagowanie i udział w akcjach, projektach i programach	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Zgodnie z potrzebami
10.	Przygotowanie sprawozdania z realizacji zadań WSDZ na rok szkolny 2026/2027	Karolina Dobosz	Czerwiec 2027	